

Saskia Sassen

Rätt väg?

Immigration i en global era

Den allt hårdare kontrollen av vem som reser in över våra gränser leder till att människor som egentligen bara saknar vissa papper blir brottslingar, skriver Saskia Sassen. Samtidigt leder vår stärkta gränskontroll till att kriminella organisationer tjänar pengar på att öppna olagliga vägar in i stängda länder. Och vår egen rättssäkerhet hotas.

De senaste tio åren beräknas mer än 2 500 människor ha dött under sina försök att ta sig in över Europas gränser. Det är många döda, men inte särskilt många immigranter för en kontinent med över 350 miljoner människor. Vilka är då de människor vi är så fast beslutna att hålla borta att de riskerar livet när de försöker komma in? En lika fast besluten men ytterst liten minoritet män, kvinnor och barn, i huvudsak från fattiga länder, som oavsett vad som händer kommer hit i jakt på arbete eller fristad. De är inga brottslingar. Men resultatet av vår beslutsamhet är att vi ger näring åt kriminell handel. Den olagliga människohandeln har ökat markant i takt med att mottagarländerna har skärpt kontrollen vid infarterna och gjort fler och fler gränser halvmilitariserade.

Denna utveckling leder till två saker vi måste ta ställning till. Den ena gäller den avvägning som görs då man väljer att kriminalisera en företeelse som i sig inte är olaglig, i syfte att kontrollera en ohållbar situation. Kriminaliseringen ger i sin tur genuint kriminella aktörer ett skäl att bedriva olaglig verksamhet. Ett välkänt exempel på denna balansgång gäller kontrollen av marijuana. Är verkligen kriminaliseringen av marijuana i Storbritannien – och USA – en bättre metod för att få kontroll över marijuanabruket än den kontrollerade legalitet man har anammat i Nederländerna, där langarnas utrymme att tjäna pengar är mycket litet och det därmed inte finns någon anledning att verka för en ökad användning av drogen?

Den andra är att de hundratals dödsfall som inträffar när människor försöker ta sig in i Europa påverkar oss alla, inte bara dem som är direkt inblandade. Det faktum att de här människorna saknar korrekta inresehandlingar kan i media och politiska sammanhang lätt framställas som att vi som samhällen fräntas allt ansvar för dessa dödsfall.

Jag menar att vi, genom att driva invandringspolitiken i riktning mot en allt starkare polisiär och militär kontroll och en allt mindre respekt för både internationella regler om mänskliga rättigheter och våra egna lagar om medborgerliga friheter, gynnar den illegala människohandeln och försvagar vår egen rättssäkerhet, och därigenom även våra demokratier. Denna politik bidrar till en redan tidigare växande blandning av vad jag skulle beskriva som negativa incitament, eller incitament som får negativa konsekvenser för viktiga

delar av vårt samhälle. Att människor smugglas in över våra gränser och att män, kvinnor och barn som inte är brottslingar dör på "vår mark", kommer så småningom att angripa strukturen i våra samhällen och förvränga eller försvaga rättssäkerheten. I det långa loppet kommer detta att påverka oss alla. Givetvis är de människorna som smugglas de viktigaste offren, i synnerhet de som får sätta livet till. Det vore emellertid naivt att tro att vi, för att bevara kontrollen, kan tillåta misshandel och död utan att själva påverkas. Den ökade illegala människohandeln och skärpningen av en extremt invandrarfientlig politik som gärna offerar några medborgerliga friheter i den bevarade kontrollens namn är tecken på sådana vidare negativa effekter.

Sambanden mellan olika former av våld

En del av utmaningen består nu i att se hur olika former av våld hänger ihop, även där vi annars inte ser något samband mellan dem, eller kanske inte ens uppfattar dem som våld. Kraftigt ökande statsskulder, fattigdom, arbetslöshet och nedläggningen av traditionella, ekonomiska sektorer i Syd – delvis en följd av den nyliberala, ekonomiska globaliseringen – har skapat nya migrationsvågor och gett näring åt en dramatiskt ökande illegal människohandel. Vi har nu allt starkare belegg för att IMF:s agerande har förstärkt dessa förhållanden samtidigt som det har lett till stort välstånd för ungefär 20 procent av invånarna i många av Syds länder.¹

Genom att stödja IMF:s agerande bidrar våra regeringar delvis till förhållanden som kommer att uppmuntra emigration och illegal människohandel. I takt med att de rika länderna blir ännu rikare, delvis på grund av just IMF:s agerande, blir de dessutom än mer attraktiva. Härigenom skapas i sin tur en källa till hårdvaluta för regeringar i avsändarländerna, som ställs inför skulder som ökar och nationalinkomster som minskar när den nyliberala globaliseringen försvagar och konkurrerar ut många nationella ekonomiska sektorer i dessa länder. Regeringarna är därför inte heller särskilt intresserade av att reglera emigrationen. Eftersom IMF:s agerande också har resulterat i ökad ojämlikhet och arbetslöshet i de rika länderna, har de sämst ställda radikaliserats och ofta anammat en extrem högerpolitik.

En stor tragedi är att de som drabbats mest, de som har utsatts för övergrepp i Syd och i de rika länderna, nu ser varandra som fiender i våra länder. Invandrarfientligheten är troligtvis störst bland dem som har farit illa av precis samma politik som har slagit mot de grupper, de fattiga och delar av medelklassen (inte de rikaste 20 procenten), som invandrare och de som vill bli invandrare kommer ifrån. Och samtidigt som de rika länderna bygger upp allt högre murar för att stänga ute invandrare och flyktingar, ger de näring åt den illegala handeln med människor. Vinstmöjligheterna ökar i takt med att uppgivenheten tilltar i Syd och rädslan blir större i Nord. Detta är ingen förnuftig politik. Det är en politisk ond cirkel. Samma tekniska och institutionella infrastruktur som har möjliggjort att varor och kapital, tjänster och en ny transnationell klass av chefer och högtbildade kan röra sig fritt mellan länder gör också migration och illegal handel med människor möjlig. Och samma infrastruktur underlättar också flödet av pengar från emigranterna hem till avsändarländerna, en av de största anledningarna till att regeringar i dessa länder inte agerar. Att allt detta är så sammanflätat komplicerar frågan om hur invandringen ska regleras. Men dessa sammanflätningar och komplexiteter går åt fel håll. Vi behöver åstadkomma en omvänd dynamik.

När globaliseringspolitiken slår fel, slår den ordentligt fel i länderna i Syd. Därigenom driver denna politik på både emigration och olaglig

människohandel i länderna i Syd, som präglas av en ökad skuldbörda, brist på arbetstillfällen och svårigheter för den som vill driva företag.

Genom att skicka pengar till hemländerna träder emigranter in på makronivån i avsändarländernas utvecklingsstrategier. I många länder utgör denna ekonomiska resurs en betydande del av regeringens utländska valutareserv. Även om dessa pengar kan framstå som småsummor jämfört med de massiva dagliga kapitalflödena på olika finansmarknader världen över, utgör de en väldigt stor del i utvecklingsländernas ofta hårt ansträngda ekonomier.

De summor som invandrare i hela världen sände till sina hemländer uppgick 1998 (det senaste året med omfattande statistik) till över 70 miljarder dollar. För att förstå vad denna siffra betyder bör den ställas mot BNP och tillgänglig utländsk valutareserv i de enskilda länderna snarare än att jämföras med det globala kapitalflödet. På Filippinerna, ett land med hög migrationsnivå och med en stor andel kvinnor i andra länders så kallade underhållningsbransch, har till exempel denna typ av penningflöde från utlandet varit det tredje största inflödet av utländsk valuta de senaste åren. I Bangladesh, där en stor andel av befolkningen arbetar i Mellanöstern, Japan eller Europa, utgör dessa försändelser en tredjedel av all utländsk valuta i landet. Denna införsel av utländskt kapital och export av arbetskraft möjliggör för regeringar att hantera arbetslöshet och utlandsskulder.²

Detsamma tycks gälla det ökande ömsesidiga beroende som globaliseringen har fört med sig och som också möjliggör olaglig människohandel. Affärsresor över gränserna, global turism, Internet och andra förutsättningar som hör till globaliseringen möjliggör en mängd olika globala flöden, som de människor som planlade och utvecklade den ekonomiska globaliseringen aldrig förutsåg. Detta skapar en svår balansgång i ett läge där den 11 september har stärkt viljan att hårdare kontrollera invandringen och de invandrare som redan bor i landet. Ökad olaglig människohandel och inskränkningar i de medborgerliga friheterna gör det knappast lättare att komma fram till hur man ska kunna ta emot fler invandrare för att kunna möta den kommande demografiska vändningen.

Jag ska nu mera ingående inrikta mig på ett särskilt flöde som sammanbinder många av de företeelser jag beskrivit.

Människohandel

Den olagliga handeln med arbetskraft, både för lagligt och olagligt arbete (exempelvis att erbjuda sexuella tjänster utan tillstånd), åskådliggör ett flertal skärningspunkter mellan negativa förhållanden i Syd och vissa av de spänningar som förekommer i immigrationssystemen. Olaglig människohandel³ är ett brott mot rättigheter av flera olika slag: mänskliga, medborgerliga och politiska. Människohandeln verkar i första hand vara kopplad till sexmarknaden, arbetsmarknaden och till illegal migration. För att ta tag i problemet med människohandel har betydande lagstiftning genomförts. Internationella avtal har skrivits under, FN-resolutioner har antagits och kommissioner har tillsatts. Den olagliga människohandeln ansågs vara en tillräckligt viktig fråga för att tas upp på G8-mötet i Birmingham i maj 1998 (International Organisation for Migration IOM 1998). De största åtta industrinationernas statsöverhuvuden påpekade vikten av att samarbeta mot internationellt organiserad brottslighet och människohandel. USA:s president sände ut en rad direktiv till sin regering för att stärka och öka insatserna mot handel med kvinnor och flickor. Detta ledde 1999 i sin tur till att senator Paul

Wellstone lade fram lagförslag S.600 inför senaten. Även NGO:s (Non Governmental Organizations) spelar en alltmer betydande roll. Till exempel har "The Coalition Against Trafficking in Women" centra och representanter i Australien, Bangladesh, Europa, Latinamerika, Nordamerika, Afrika och Sydostasien. "The initiative against trafficking in persons" har bildats av organisationen "The women's right advocacy program" för att bekämpa den globala människohandeln. Handeln med människor visar på en innebörd av ömsesidigt beroende i det nuvarande globala systemet. Två aspekter kan iakttas. Den ena är att globaliseringen, genom en ökande andel högavlönad och högutbildad arbetskraft, har skapat nya förutsättningar och en ny dynamik, i synnerhet en ökad efterfrågan på den här typen av arbetare från den växande klassen av högutbildade och vävlönade yrkesmänniskor som till stor del, men inte uteslutande, hör samman med globaliseringen.⁴ Den andra aspekten är att globaliseringen har bidragit till att gamla nätverk för människohandel som tidigare arbetade regionalt eller nationellt numera arbetar på det globala planet.

Jag skulle nu vilja gå närmare in på några fakta om handeln med kvinnor, framför allt den som förser sexindustrin med arbetskraft. Denna sexhandel får allt större betydelse som ett vinstgivande alternativ för människohandlarna, i synnerhet för dem från länderna i Syd. Och för många av de utfattiga regeringarna i avsändarländerna förstärker den än mer betydelsen av de summor som skickas hem av emigranterna, oavsett om de immigrerat lagligt, olagligt eller utsatts för människohandel. Den ekonomiska vinsten minskar uppenbarligen intresset för att motarbeta sexhandeln. Så länge länderna i Nord är en av huvuddestinationerna kommer inte heller de undan konsekvenserna av denna illegala handel.

Att bedriva människohandel är ett lönsamt företag. Enligt en FN-rapport gjorde kriminella ligor under 1990-talet en uppskattad vinst på 3,5 miljarder dollar per år genom handel med emigranter (siffran omfattar inte de flesta kvinnor i handeln för sexindustrins räkning). Organiserad brottslighet för att smuggla emigranter är ett ganska nytt fenomen. Tidigare var det mest småbrottslingar som höll på med denna typ av människohandel. CIA rapporterade 1999 att organiserade kriminella ligor skapar strategiska samsamarbetsallianser i form av nätverk av människor från samma etniska grupp utspridda i olika länder. Detta underlättar transporter, de lokala kontakterna och distributionen, anskaffandet av falska dokument etc. Global Survivor Network rapporterade 1997 om dessa nya grupper efter en två år lång undersökning, i vilken de själva startade ett skenföretag för att ge sig in på den illegala marknaden. Denna typ av nätverk underlättar också handel med kvinnor till ett tredje länder – inte enbart mellan avsändar- och mottagarland. Sexhandlare kan på så sätt föra kvinnor från Burma, Laos, Vietnam och Kina till Thailand, medan thailändska kvinnor kan transporteras till Japan eller USA.

Även om det saknas fullständiga uppgifter visar tillgänglig information att de som bedriver handeln tjänar stora pengar på handel med kvinnor, även minderåriga, som används i sexindustrin.⁵ FN uppskattar att fyra miljoner kvinnor utsattes för sexhandel 1998 och att de gav kriminella ligor en förtjänst på 7 miljarder dollar. Denna summa omfattar dels de pengar som de prostituerade skickade hem av vad de tjänat, dels utbetalningar till organisatörer och medhjälpare i mottagarländerna. I Japan, där denna form av så kallad underhållningsindustri är laglig, har vinsterna varit 4,2 biljoner yen per år de senaste åren. Det finns även bevis för att kvinnor som har tagits in i landet genom illegal människohandel utgör en ökande del av landets sexindustri. I Polen uppskattar polisen att för varje polsk kvinna som levereras får den som sköter handeln ungefär 700 dollar. I Australien beräknar federal

polis att 200 prostituerade inbringar upp emot 900 000 dollar per vecka. Efterfrågan på ryska och ukrainska kvinnor är hög på sexmarknaden och de kriminella ligor som är inblandade i denna verksamhet tjänar omkring 500 dollar till 1000 dollar per levererad kvinna. Var och en av kvinnorna kan förväntas tillhandahålla sina tjänster till i medeltal femton kunder per dag och dra in ungefär 215 000 dollar i månaden till ligan.

På senare år tror man att flera miljoner kvinnor och flickor har dragits in i sexhandeln till och från Asien och före detta Sovjetunionen, två av de största sexhandelsområdena. De stigande siffrorna i dessa båda områden kan kopplas till att kvinnor drivs in i fattigdom eller säljs till mellanhänder på grund av att deras eget hushåll eller föräldrahem är så fattigt. Hög arbetslöshet i de forna Sovjetrepublikerna är en faktor som har bidragit till både framväxten av kriminella ligor och en ökande handel med kvinnor. När man gick över till marknadsekonomi steg arbetslösheten bland kvinnor i Armenien, Ryssland, Bulgarien och Kroatien till 70 procent och i Ukraina till 80 procent. Det finns forskning som visar att ekonomiska behov är grunden till att man ger sig in i prostitution.⁶

Vissa inslag i invandrapolitiken och dess tillämpning kan mycket väl bidra till att kvinnor som är offer för sexhandeln blir än mer utsatta och knappast kan vänta sig stöd av lagen. Om de inte har fullständiga dokument, vilket de förmodligen inte har, kommer de inte att behandlas som de offer för övergrepp, utan som förbrytare eftersom de har brutit mot lagarna om inrese-, uppehålls- och arbetstillstånd. Försöken att få bukt med människohandel och immigration utan inresehandlingar genom hårdare gränskontroller leder troligtvis till att kvinnor i än högre grad kommer att utnyttjas av människohandlare för att ta sig över gränsen. Vissa av dessa kan visa sig tillhöra kriminella ligor med kopplingar till sexindustrin. I många länder är det förbjudet för utländska kvinnor att prostituera sig, en faktor som stärker de kriminella ligornas betydelse inom detta område. Därmed försvinner också ett av alternativen för överlevnad för utländska kvinnor som i allmänhet har svårt att få jobb. I många länder där den reguljära arbetsmarknaden inte är öppen för utländska kvinnor accepterar man att de arbetar inom prostitution – så är det i till exempel Nederländerna och Schweiz. Enligt statistik från IOM är siffran för invandrarkvinnor som prostituerar sig i EU-länder betydligt högre än för infödda kvinnor: i Tyskland uppgår den till 75 procent och i Milano hela 80 procent etc.

En del av kvinnorna vet att de förs över gränsen för att prostitueras. Många inser emellertid inte på vilka villkor de rekryterats och i vilken utsträckning de kommer att utsättas för övergrepp och tvång förrän de anländer till det nya landet. Ofta är kvinnornas rörelsefrihet ytterst begränsad, de lever under slavliknande förhållanden och utsätts för extremt våld: våldtäkt och andra typer av sexuellt våld, men också fysisk bestraffning. De är grovt underbetalda och lönen betalas ofta inte ut. De hindras att använda skydd mot AIDS och får i normala fall inte tillgång till sjukvård. Om de försöker få hjälp av polis riskerar de att häktas eftersom de har brutit mot landets inreselagar; om de har fått falska dokument åtalas de för brott.⁷

Parallellt med turistnäringens kraftiga uppsving och ökande betydelse som utvecklingsstrategi har även underhållningssektorn sett en likartad tillväxt och blivit erkänd som en nyckel till utveckling de senaste tio åren. I många länder utgör sexhandeln en del av denna industri och har ökat i samma omfattning. Så småningom visar det sig att sexhandeln i sig kan användas som utvecklingsstrategi i områden med hög arbetslöshet och fattigdom och där

regeringarna desperat försöker skaffa landet inkomster och utländsk valuta-reserv. Från att tidigare ha varit en industri av underordnad betydelse har sexhandeln nu kommit att spela en allt viktigare roll i länder där den lokala tillverkningsindustrin och jordbruksnäringen inte längre genererar arbetstillfällen, ekonomisk vinst eller inkomster för regeringen. Den ökade vikten av denna nya inkomstkälla under utveckling skapar nya samband. När exempelvis IMF och Världsbanken ser turismen som en lösning på tillväxtproblematiken i fattiga länder och ger lån för att den ska kunna vidareutvecklas i dessa länder, kan de mycket väl bidra till att ge expansionen av underhållningsindustrin, och därmed indirekt sexhandeln, en vidare institutionell ram.

Denna koppling till olika utvecklingsstrategier tyder på att handeln med kvinnor säkert kommer att fortsätta sin expansion. Det är en oroväckande utveckling, i synnerhet om antalet kvinnor med få eller inga anställningsmöjligheter ökar. Och en sådan ökning är nog att vänta givet en hög arbetslöshet och fattigdom, minskade möjligheter till arbete inom traditionella områden och en ökande skuldbörda som försvårar för regeringar att tillhandahålla sociala tjänster och stöd till de fattiga. Under sådana förhållanden kan kvinnor inom sexindustrin bli en inkomstkälla för regeringen. De här kopplingarna är strukturella, inte ett resultat av konspirationer. Deras betydelse för ett lands ekonomi blir större om arbetstagare, företag och regeringar saknar eller har få andra vägar att säkra sitt uppehälle, sina vinster och statsinkomster.

Den annalkande befolkningskrisen i norr

Samtidigt som de rika länderna anstränger sig alltmer för att stänga ute framtida invandrare och flyktingar ökar befolkningsunderskottet och befolkningarna blir hastigt allt äldre. Om födelsetalen och invandringen ligger kvar på nuvarande nivå kommer, enligt en stor undersökning, Västeuropas befolkning i slutet av detta århundrade att ha minskat med 75 miljoner människor och nästan 50 procent av befolkningen kommer att vara äldre än 60 år (Australian institute of demography 2001).⁸ Europa – kanske mer än USA som tar emot relativt sett fler invandrare – måste då fatta en rad svåra beslut. Var ska man finna den unga arbetskraft som kan försörja den åldrande befolkningen och utföra den typ av arbete de infödda ratar när utbildningsnivån stiger? Denna typ av arbete minskar inte, endast omfattningen av vissa sektorer. Vård av äldre, i hemmet och på institutioner, är en sektor där jobben blir fler. Att låta äldre människor och ekonomiska aktiviteter flytta är ett alternativ man nu överväger. Det finns dock en gräns för hur många äldre människor och låglönearbeten en ekonomi kan exportera och hur många ett samhälle kan ta emot. Invandring förväntas vara en del av lösningen på problemet.

I USA ser vi en annan utveckling. Vid slutet av detta sekel förväntas USA:s befolkning minska med 34 miljoner människor. Denna kurva är dock i stigande och kommer inte att nå sin topp förrän efter seklets slut. Det är tydligt att både andra generationens invandrare och utlandsfödda har stått för en betydande del av befolkningsökningen och den ökade tillgången på arbetskraft i USA de senaste tjugo åren. I båda fallen bidrar invandrarna med en större andel av tillväxten än den andel de utgör i den totala befolkningmängden respektive i den totala arbetskraften.

De rika länderna i norr är emellertid inte inne på rätt väg när det gäller att hantera detta scenario i framtiden. Höga murar byggs gentemot omvärlden för

att stänga ute invandrare. I en tid av växande flyktingströmmar har FN:s flyktingsekretariat (UNHCR) ännu större brist på medel än vanligt. Med tanke på den starka efterfrågan på arbetskraftsinvandring, ja, på familjer i befolkningsmässigt syfte, kommer troligtvis båda dessa förhållningssätt att få negativa efterverkningar i Europa. Flyktingar och invandrare framställs som något negativt och icke önskvärt, vilket försvårar integrationen. Då det finns företag och hushåll som är intresserad av eller har bestämt sig för att anlita invandrare, av vilket skäl det än må vara, kan en restriktiv invandringspolitik och raspräglade beskrivningar av invandraren och flyktingen väntas ge näring åt den redan nu växande olagliga handeln med människor.

Lösningen: en mer upplyst invandringspolitik

Den stora och överhängande frågan för samhällen byggda på rättssäkerhet är om en politik som förråar människor – oavsett ursprung – och gynnar en kriminell och lönsam handel med människor är önskvärd, eller ens hållbar om vi strävar efter att behålla den rättssäkerhet vårt samhälle bygger på och som våra förfäder har kämpat hårt och spillt så mycket blod för.

Denna brutalisering och medföljande kriminalitet är ett högt pris att betala för att upprätthålla gränskontroller. Förr eller senare kommer de att börja erodera grunden för staters legitimitet och bryta ner det civila samhället.

Riskerna för våra samhällen och för oss, medborgare med alla de rätta dokumenten, framgår tydligt av vad som nu sker i USA. Vissa menar att den 11 september och de därpå följande begränsningarna av medborgerliga rättigheter för vissa invandrargrupper i USA sargar och försvagar rättssäkerheten, eftersom alla som bor i USA påverkas. Landets regering utökar nu sina befogenheter att direkt och utanför rättsordningen hantera frågor som tidigare ansågs vara fall för domstolsmyndigheter och inget som regeringen skulle blanda sig i. USA:s regering kränker härigenom grundläggande rättigheter, inte bara för de människor som bedöms vara en risk utan för sina medborgare, alla medborgare, inte bara de som kan tänkas vara misstänkta.

Finns det då något sätt att kontrollera invandring på ett sätt som skulle kunna öka landets inneboende medborgerliga styrka istället för att försvaga den? Upprepade fall där invandrare dör i händerna på olagliga människohandlare gör det inte. Att det händer gång på gång riskerar att sprida en känsla av likgiltighet. Och de riskerar att få oss att acceptera dessa dödsfall bland oss och våra barn, allt för att upprätthålla kontrollen vid gränserna.

Vi betalar inte bara ett högt pris för de som dör inom våra gränser, utan även för de som levande smugglas in i våra länder. Priset vi betalar när vi tillåter de övergrepp som människosmugglingen är mycket högre än det "pris" vi betalar för att ta emot dessa människor som bara vill få möjlighet att arbeta – och arbetar gör de. Omfattande forskning visar faktiskt att vi tjänar på dessa invandrare. En fortsatt politik som tillåter att den som vill invandra brutaliseras och att kriminella smugglare kan fortsätta att generera vinster är en cancersvulst som går djupt in i våra stater och samhällen. Det är det pris vi betalar när vi kriminaliserar invandrare utan fullständiga dokument och när vi tar vår tillflykt till polisiära och militära metoder för att reglera invandringen. I viss utsträckning kan USA användas som exempel på detta. I den effektiva kontrollens namn stärkte man i den nya immigrationslagen från 1996 polisens position genom att begränsa domstolsmyndigheternas möjligheter att granska gränspolisens arbete. En avgörande fråga är vad de polisiära förstärkningarna

inriktas på: Inte knarklangare, kända brottslingar eller företag misstänkta för att ha brutit mot miljölagar. De riktas mot en liten befolkningsgrupp, inte ens mot utpekade individer, utan mot ett tämligen brett spektrum av män, kvinnor och barn.

Motsättningen mellan å ena sidan att polisen får en hårdare inställning i regleringen av invandringen och å andra sidan viljan att förstärka medborgerliga och mänskliga rättigheter – och den större medborgarmakt som hör samman med en starkare känsla för civilsamhället – får betydande konsekvenser. Förr eller senare kommer denna polisiära verksamhet fastna i den växande väven av medborgerliga och mänskliga rättigheter. När polisens verksamhet inte underkastas medborgerlig granskning kan den lätt kränka sådana rättigheter och motarbeta det civila samhällets funktioner.

Om min son skulle få för sig att leva tillsammans med lantarbetare eller textilindustrins olagligt invandrade arbetare för att kunna skriva "The great American novel" skulle han mycket väl kunna hamna bland de misstänkta om det amerikanska invandrarverket INS (Immigration and Naturalization Service) gjorde en räd – för jag vet att han inte skulle ha med sig sitt amerikanska pass. Ännu värre, om han hade varit bland jordbruksarbetarna i Kalifornien och i försöken att fly från INS-polisen tvingats hoppa i något av vattendragen – så som det har gått till vid ett flertal tillfällen de senaste åren – så kunde han ha varit en av dem som drunknat. I de mest dramatiska beskrivningarna av dessa händelser sägs det att det forsande vattnet verkade ofarligare än INS-polisen med sina hundar och vapen och att lantarbetarna blivit så skräckslagna att de drivits ut i vattnet och drunknat. Enligt den lag som trädde i kraft 1996 kan många av dessa INS-aktioner undgå rättslig granskning. Ingen behöver heller ställas till svars inför domstol om de förföljda bara misstänktes för att inte ha fullständiga dokument. Förr eller senare kommer polisiära övergrepp och överdrifter tillsammans med en försvagning av den rättsliga granskningen av polisens verksamhet att störa den strävan efter rättssäkerhet som går så djupt i vårt arv och den verklighet vi lever i. Förr eller senare kommer denna typ av polisiära insatser att beröra oss, vi som har fullständiga dokument. Vi behöver hitta ett annat sätt att reglera invandringen: nu förstärker vi metoder som kostar oss mycket, inte bara i döda invandrare utan också i rättssäkerhet.

¹ Se Sassen, Saskia: *The Global City* (Princeton University press 2001) och Sassen, Saskia: "Governance Hotspots in the Post-September 11 world" i *World in Collision* (Palgrave 2002).

² Filippinerna är idag ett av de tydligaste exemplen på ett formellt program för export av arbetskraft. De strategier som används fastställer två olika sätt som gynnar regeringen. En är i allra högsta grad formaliserad, medan den andra endast är en biprodukt av själva migrationsprocessen.

³ Olaglig människohandel inbegriper påtvingad värvning och/eller att man transporterar människor inom och mellan stater för arbete eller för att utföra vissa tjänster. Alla former inbegriper någon form av tvång.

⁴ En process som beskriver denna typ av ömsesidigt beroende är den stora andelen hembiträden, barnflickor och sjuksköterskor, som kan tänka sig att flytta.

⁵ För regelbunden uppdatering om informationskällor om människohandel se <http://www.hrlawgroup.org/site/programs/traffic.html>.

⁶ Även handeln med barn ökar inom sexindustrin. Detta har länge varit fallet i Thailand, men kan nu även iaktas i andra asiatiska länder, i Östeuropa och i Latinamerika.

⁷ Enligt ett faktablad utgivet av "The Coalition to Abolish Slavery and Trafficking" utsattes asiatiska sexarbetare ofta för våldtäkt innan de såldes in i prostitutionsindustrin och en tredjedel av dem hade blivit vilseledda in i prostitutionen.

⁸ Ett välkänt fenomen är att flertalet stora europeiska länder nu befinner sig under reproduktionsnivå, anmärkningsvärt nog både Italien och Frankrike.

Published 2002-09-17
Original in English
Translation by Karin Johansson
Contribution by Ord&Bild
© Saskia Sassen/Ord&Bild
© Eurozine